

Hondarribia

119. zkia ■ 2000ko azaroa

EUSKAL JAIAK

Hondarribia

3. Agurra
4. 2000ko Jaien Programa
5. Euskal Jaiak: XIX. eta XX. mendean
8. 1925eko Euskal Jaiak
14. 1925eko Alardea
18. 1925eko Euskal Jaiak
27. 1925eko zenbait ekitaldi
29. 1975eko Euskal Jaiak

**ALDIZKARI BEREZI HAU EGITEN
PARTE HARTU DUTENAK**

Zuzendaria:

Koldo Ortega eta Inaxio Nogueras

Laguntzaileak:

Izaskun Muguruza, Begoña Arratibel, Rafael
Artola, Javier Sagarzazu.

Bibliografia:

- Hondarribiko Udal Artxibo Historikoa
- Florentino Portu, "Notas históricas y
Curiosidades", IV. eta V. tomoak
- "Euskal-Erria", La Gran Enciclopedia Vasca,
I, II eta III. Liburuak
- "1975, Fiestas Euskaras Fuenterrabia- Euskal
Jaiak Hondarribia" aldizkaria

Argitaratzailea:

Euskara Batzordea

Publizitatea:

ZIF & Comunicación

Argazkiak:

Hondarribiko Udala / Artxiboa

ZIF & Comunicación

Diseinua eta maketazioa:

Antza

Inprimategia:

Antza

Zirkuitu ibilbidea 2

20160 Lasarte-Oria

L.G. SS 122/86

HONDARRIBIAK ez du bere gain
hartzen aldizkarian adierazitako
esanen eta eritzien ondorioak.

Hemendik aurrera **HONDARRIBIA** aldizkaria zure etxean dohainik jaso nahi baduzu,
bete ezazu harpidetza-txartel hau eta eraman Udaletxeko Euskara Zerbitzura.

HARPIDETZA TXARTELA

Izen-deiturak:.....

Helbidea:.....

Herria:.....

Beti izan dira Euskal Jaiak oso ospetsuak Hondarribian. 1883an Lore Jokoak, eta mende honen lehen eta hirugarren laurdenean Euskal Jaiak ospatu zirelarik, ezin genuen alferrik pasatzen utzi 2000. urtea.

Hainbat dira Euskal Jaien antolakuntzan murgilduak dauden pertsonak, txileko lan txalogarri bat eginen. Beste guztion esku dago lau asteburu hauetarako prestatuta dauden aktibitateak arrakasta bilakatzea.

Euskaltzale guztien laguntza izango dugulakoan, lerro hauek aprobetxatu nahi nituzke aldez aurretik eskerrak lutzatzeko, eta denon artean Euskaljai bikainak igarotzeko pentsamendua zabaltzeko.

BORJA JAUREGI HONDARRIBIKO ALKATEA

Euskaltzale, agur:

Aurten, azaroaren 4tik abenduaren 4ra bitarte, "Euskaljaiak" ospatuko ditugu. Eskuartearen ditugun datuen arabera, lehenengoak 1883an ospatu ziren Antoine D'Abbadie euskaltzaleak bultzaturik. Ordutik 1925 eta 1975eko datak dira ospakizun hauek aurrera eraman ziren urteak.

"Hondarribia" aldizkariko ale berezi honetan aurkituko duzue Udalak, zenbait elkartek, ikastetxeek eta euskal-kultura inguruko hainbat pertsonen osatutako lan-taldeak prestatu duen egitarau oparoa. Gure asmoa hasieratik 1975ko "Euskaljaiak" haien sena zein esanahia neurri batean berreskuratzeari izan da, egungo errealitatea aintzat hartuz.

Hemendik gonbidatu nahi zaituztet "Euskaljaiak" hauetan parte har dezazuen prestatutako egitarauan ageri diren emanaldi eta ekitaldietan.

Ondo igaroko ditugulakoan, agur bero bat.

ION ELIZALDE EUSKARAKO ZINEGOTZIA

2000ko Jaien Programa

Jarraian, azaroan zehar "Euskal Jaiak 2000" barnean ospatuko diren ekitaldien zerrenda aurkezten dizuegu. Udaletxetik antolatutako eta herriko elkarteen laguntza beharko dute. Nagusiki asteburuan ospatuko dira:

Azaroak 4, larunbata

Duela 25 urte "Euskal Jaiak 1975" antolatu zuten gizon eta emakumeei omenaldia. Arratsaldeko 19tan ongietorria egingo zaie aurreku batekin. Ondoren Alkatearen hitzak entzun ondoren, duela mende laurden lan hauetan aritu zirenen hitzak entzungo ditugu, garai haiei buruzko gorabeherak entzun ahal izango ditugarik.

Azaroak 5, igandea

Txirrinda Martxa bat antolatu da eguerdiko 12etarako. San Pedro kalean izango du irteera eta helmuga, eta bertan haur eta helduek parte hartzea espero da. Bertan ibili nahi dutenentzat Euskal Jai hauetako zigiluarekin egindako kamisetak egingo dira.

Azaroak 10, ostirala

Takolo, Pirritx eta Porrotx pailazoen emanaldia Hondartza Kirolegian arratsaldeko 18tan, Egunkariaren 10. Urteurrena aprobetxatuz. Sarrerak 500 pezeta balio ditu.

Azaroak 17, ostirala

Euskaltzaindiako literatur batzordeko kideek bilera ospatuko dute Paradorean, aurreku bat eta Alkatearen hitzalditxo batez emandako harreraren ostean. Bazkaria amaituta, Zuloaga Etxean Bordariren omenezko erakusketa zabalduko da eta bera jaio zen etxean oroitarria agertuko da.

Udaletxeko Areto Nagusian aldiz, Bordari zenari omenaldia egingo zaio arratsaldeko 19etatik aurrera, bere familiaro kideak han egongo direlarik. Beste zenbait ekintzen artean, Txomin eta Urbil Artolak emanalditxo bat eskainiko dute.

Azaroak 18, larunbata

1975ko Euskal Jaietako izena eta ideia harturik, "Txabolsotoa" antolatuko da. Herri kirola, bertsolariak, harrijasotzaileak, haizkolariak, talogileak, sagardogileak, trikitalariak, txingak, sokatira... izango dugu goiz osoan zehar. Gero, bazkari bat antolatzeko asmoa dago, eguraldiak lagunduz gero kalean ospatuko zen eta euria egingo balu aldiz, Hondarribiko Kirol Taldean.

Azaroak 25, larunbata

Euskal Ezkontzaren antzezpena. Idi-gurdian ezkongaiak joango lirakeke gariako janzerarekin, eta gonbidatuak aldiz, Euskal Herriko edozein janzkera aukera dezakete. Jendearen parte-hartzea ezinbestekoa da. San Pedro kalean izango da eguerdiko 12ak aldera.

Azaroak 25, larunbata

Urtero egiten den moduan, Euskal Liburu eta Diska Azoka antolatuko da Arrantza Auzoko plazaxoan. Aurten Durangoko Azoka aurretik egingo da.

Abenduak 3, igandea

Bordari-Satarka Lehiaketan eta Lore Lehiaketan parte hartu dutenei sari-banaketa. Azken hau goizeko 11tan izango da Arma Plazan, eta Bordari-Satarka Lehiaketa aldiz, eguerdiko 12.30etan Udaletxeko Areto Nagusian.

Euskal Jaiak: XIX. eta XX. mendean izandako ibilbidea

ONDARRIBIARRAI

Guadalupe'ko Ama Birjina'ren egunian Ondarribi'n urtero egiten diran festa edo jaikin batera, aurtien **Euskal Jaiak** izango dira gure uri maite ontan.

Jai oiek, beti inguratu erazten dute ozte aundia, jende asko; ta gure ustex, inoiz baino geigo inguratu eraziko dute aurtien ortarako Ondarribi toki aukerakoan dagolako ta here izena Bidasoa arontz ere ezaguna dalako.

Etorriko diran jaun goienetako oien artean, Espainia'ko Errege izendatu bear degu aurrena; ta ondoren, Aita Santuaren ordekoa, Nuncio jauna; Burgos'ko Arzobispos; Gazteiz (Vitoria) ta Bayona'ko Apezpikuak, Gipuzkoa'ko agintari nagusienak, eta beste asko ta asko.

Jaun oiek gure echean bear bezela artzeko, zor diegion agurra egiteko, ezda naikoa mendi, ichaso, kale ta bidietako edertasunak erakustea.

Kalietako edertasunak ere erakutsi bear zaizkate, ta kalietako edertasun begiragarriena garbitasuna da.

Aka lada, gai ontan gure naia betetzeko, kalietako echeak eta inguruetako baserriak garbitu ta zuritu egin bear dituzte kanpotik ogai egunen buruan; eta gañera, eche edo haserri oiek ausita edo nunbaitean puskatuta ladaude, osatu ta bear bezela jarri bear dituzte.

Uste det, geigokorik gabe, denok Ondarribiko eche-jabiak edo Ondarribi'n echeak dituzten kanpotarrak aldeztutena egingo dezutela gure urriaren apsatasunaren alde echiak chutindu ta garbituaz.

Ondarribiren izena aitatzean aspaldiako gauza aundiak oroitu erazten dizigute beti: lenagoko egipen oroigarri aiezaz gañera beste gauza goragarriak haditugula agertu dezagun.

Gure uria, garbia, osasuntsua ta chukuna dala esan dezaten, egin zugun alegia.

Zuen Aikate,

Melchor Errazkin'ek

Ondarribi'n, 1914'ko Dagonilla'ren 7.ean.

◀
Alkateak bere
herritarrei
bidaltako
bandoa.

Gaur egun "Euskal Jaiak" bezala ezagutzen ditugun kultur ekitaldiak ez dira asmakizun berriak, bat baino gehiagok pentsa dezake-naren aurka.

Aurtien Hondarribian ospatuko dira, 1975. urte-an gertatu zen bezala. Aldi hartan ere, 50 urte lehenago ospatu ziren jai haien urteurrena ospatu zen.

Euskal Jaien sorrera XIX. mendearen bigarren erdian kokatu behar da. Historia liburuetan begiratzetan badugu, ohartuko gara bere sortzaileetako bat, euskararen alde egindako lana kontutan hartuta, Antoine D'Abbadie dugu Euskaltzale honek, 1853. urtetik bertsolaritza ekitaldiak antolatzen hasi zen Ipar Euskal Herrian. Urteak aurrera segi ahala, bertsoei olerki eta literatura ekitaldiak gehitu zitzaizkien.

1914ko Euskal Jaiak ospatzeko egindako iragarkia.

Bestaldetik, Hego Euskal Herrian Euskal Jaiak bultzatu zituen beste aktore garrantzitsu bat egon zen. 1872-1876. urteetan izandako azken karlistadak porrot egin ondoren, foruak desagertu egin ziren. Desagerketa honekin batera, Batzar Orokorrak eta Foru Aldundiak desagertu ziren.

Desagerketa hauen ondorioz gizartearen egoera asko aldatu zen. Altxamenduak edonon gertatzen ziren, eta egoera kritikoa zen. Urte betez Euskal Herriko Diputazioak greban egon ziren. Foruen aldarrikapenen aldeko mugimenduek jarraitzen zuten, eta mugimendu hauek laister izango dute islada aldzikari eta literatur ekoizpenari begiratzen badiogu.

1883an Lore Jokoak Hondarribian

1879. urtetik aurrera aurrerapausu asko nabaritzen dira. Herri desberdinetan euskarazko literatur lehiaketak antolatzen dira, Donostia eta Irungoak kasu.

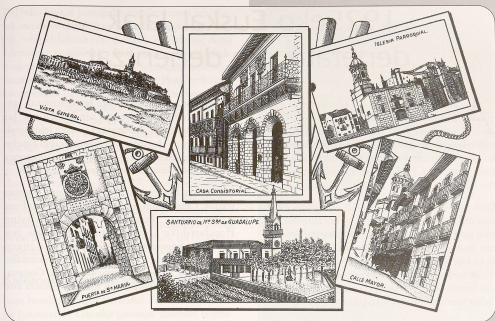
Lehiaketa hauen zabalkundea gertatzen ari da, eta horrela, 1883an, Hondarribian Lore Jokoak antola-

tzea erabakitzen dute Nafarroako Euskara Asoziazioak eta Bilboko Euskal Erria Elkarteak. Horretarako, irailaren 8 eta 9a aukeratzen dira.

Egun hautarako hainbat lehiaketa antolatu ziren, gai historikoak jorrazteko, Guadalupeko Ama Birjiñaren gaineko monografiak, euskarazko olerkiak, erdarazko olerkiak, musika lehiaketa, danborril lehiaketa, bertsolariak...

Gipuzkoa osora zabaltzen ari zen grifia hau aprobetxatuz, Gipuzkoako Aldundiak urtero Euskal Jaiak (Fiestas Euskaras) antolatzea erabakitzen du. Horretarako, 1896 eta 1914 urteen artean, Gipuzkoako 18 herri desberdinetan jai hauek antolatzera deitzen du.

Horrela bada, datozen urteetan Gipuzkoa osora zabalduko dira jai hauek, Azpeitia, Zarautz, Hernani, Irun eta beste hainbat. Hondarribiari, bere txanda 1914. urtean tokatuko zaio. 1896 eta 1914. urteetan honako herri hauetan ospatu ziren Euskal Jaiak:

1914ko Euskal Jaiak ospatzeko egindako iragarkiaren atzekaldea.

1896: Arrasate	1905: Bergara
1897: Oiartzun	1906: Donostia
1898: Zestoa	1907: Elgoibar
1899: Zumarraga	1908: Eibar
1900: Zumaia	1909: Hernani
1901: Azpeitia	1910: Azkoitia
1902: Oñati	1911: Segura
1903: Irun	1912: Zarautz
1904: Ordizia	1913: Tolosa

1914ko Euskal Jaiak Hondarribian: I. Mundu Gerra

Aurreko urteetan Gipuzkoako herrietan Euskal Jaiak ospatu ondoren, Hondarribiak ere bere txanda eskatu zuen. Orduan, herriko Alkate Meltxor Errazkin zen, eta bai bera zein jaietarako eratu zen batzordeak aurretik antolatatu zituztenen antzeko ekitaldiak prestatu zituzten.

1914ko Euskal Jaiak irailaren 3tik 13ra bitartean ospatu behar ziren. Ekitaldi hauetarako Espainiako

Erregea, Donostiko Gotzaia, Burgos-ko Artzapezpikua eta hainbat eliz zein Udaletako buruak zeuden gonbidatuak.

Ekitaldi garrantzitsu hauek aprobetxatuz, Errazkin alkateak bando bat atera zuen, hiritarrei 20 egunetako epe bat ematen zuelarik euren etxean kanpo paretak garbitu, margotu eta apaintzeko, Hondarribiaren onerako.

Hala ere, Europa osoa lau urtetan astindu zuen I. Gerra Mundiala orduan hasi zen, eta ondorioz Hondarribiko Euskal Jaiak bertan behera geratuko dira. Zenbait urte gatazkatsuen ondoren, 1923. Urtean beste aukera bat suertatu zitzaizen antolatzaileei jaiak aurrera eramateko. Orduan, Primo de Rivera-ren diktaduraren etorri zen, eta Gipuzkoako gizarte hankaz gora zegoenez, beste bi urtetan atzeratu behar izan ziren Euskal Jaiak. Azkenean, 1925. urtean berriz ere Hondarribiari egokitu zaien Euskal Jaiak antolatzea. Datozen orrietan ikusiko dugun bezala, izugarriko jaiak izan ziren, eta XX. mendean Hondarribian zegoen mugimendu ikaragarriari buruz informazio zehatza ematen digute.

1925eko Euskal Jaiak: denetatik eta denentzat

Arestian esan bezala, 1914ean ezin izan ziren Hondarribian Euskal Jaiak ospatu, nahiz eta dena prest zegoen euskal kulturaren inguruko egunak igarotzeko. Aipatutako urjentziarako egoerak bultzatuta, zenbait urtetan ideia guztiak gorde egin ziren, 1925. urtean azkenik garaia heldu zen arte.

Gizarteko egoera kezagarria zela esan dugu. 1925. urte erdialderako normalizazio egoera batetara heltzen joan zen gizartea, baina denbora gutxi geratzen zen jaiak ospatzeko. Antolamendu lanetarako hila-bete bat izan zuten soilik, bai prestakuntza zein lanak aurkezteko ere. Gerora nolako emaitza lortu zen ikusita, konturatuko gara zer nolako lana egin behar izan zuten Komisioko partaide guztiek.

Aurreko urteetan Gipuzkoako beste herrietan eraman zen bide berbera eman zen hemen ere. Jai Nagusien aurretik, literatur eta musika lehiaketak burutu ziren. Hortaz gain, izaera desberdineko hainbat lehiaketa antolatu ziren, eta 10 egunez Hondarribia Gipuzkoaren erdigune bilakatu zen.

Irailak 3tik 13ra burutu ziren Euskal Jaiak. Teorian irailak 7 arte iraun zuten Euskal Jaiak, eta Foru Aldundiaren konturakoak ziren. Baina Hondarribiko Udalak, eta bere Alkate zen Francisco Sagarzazuk herriko jaiak batu zituen aurreko programari, 10 egunetan kultur ekitaldiez bete zirelarik Hondarribiko txoko guztiak. Gainera, Arte Ederretako erakusketak hilabete bukaera arte iraun zuen.

DEYA

Datorren jayak ekarrikodigute gure erri maite ontara jende asko eta ospetsua. Beti bezela datorren jendeari egiten ba-diogu ongi etorri bero bat, eta gure artean dagozten bitartean atsegiñez edukitzen ba-digute, eramango dute beuren errietara oroitz on eta luze bat.

Beragatik eskatzen dizutet len - bai - len asteko zeuden etxeak apaintzen eta leyo-balkoyak lorez betetzen, erriontako etxezar, politikak, agertu ditezen ederki jantziyak.

Lan abek egiteakin gure Ondarribia edukiko degu goi - goian jarriya, orain arte bezela.

¡Dana Ondarribia - gatik!

ZUEN ALKATE

Francisco de Sagarzazu

Tip. Valverde. - Irén

Sagarzazu alkateak 1925ean jaietan parte hartzeko eginiko deialdia.

1925eko Euskal Jaietarako antolatu ziren lehiaketak oso desberdinak izan ziren. Hor dugu alde bate-tik, olerki lehiaketa, ganadu lehiaketa, Arte Ederretako erakusketa... Baina gaur egun nobedade iruditzen zaizkigun hainbat lehiaketa antolatu zituzten orduko Komisioko kideek: Hondarribiaren kanta izango denaren lehiaketa, arkitektura, margoketa, eskultura, karikatura eta argazki lehiaketa, bikote helduarentzat saria, seme gehien dituen bikotearentzat, aurreku, fandango eta Euskal Herriko jantzien lehiaketa, kukaña, bote, traineru eta batelen lehiaketa, emakume ederrenari saria...

Ikus daiteken bezala, XX. mende hasieran Hondarribian mugimendu oso handia zegoen, eta datozen orrialdetan horren berri ematea da gure asmoa. Hondarribiko Udal Artxibategian gordetzen da gai honen inguruko materiale piloa, eta herriaren begietara eramatea da gure nahia eta helburua.

Kulturaren inguruko lehiaketa asko

Esan bezala, hainbat konkurso deitu ziren Euskal Jai hauetarako. Garaiko prentsak diotenari begiratzaren badiogu, lehiaketa hauek partehartze handia izaten zuten, eta zer esanik ez ikuslego aldetik. Banan bana aztertzen saiatuko gara denak, bakoitzari buruz Artxibategian gordetzen den materiale ezkutua argitara ekarriaz.

Lehenik eta behin, ***Hondarribiarentzat himno edo ereserki*** bat bilatu asmoz konbokatu zen lehiaketa-ri aipamenarekin hasiko gara. Antolatzaileek Hondarribiak daukan eta merezi duen duintasunaren neurriko ereserki bat nahi zuten, eta hori dela eta, lehiaketa publiko bat konbokatu zuten.

Bertara 13 musika lan aurkeztu ziren, eta epaimahaia honako gizonek osatzen zuten: Silvestre Muñagorri Apaiz jauna, Auspicio Otaegui Parroko jauna, Toribio Alzaga jauna, Isac López Mendizabal jauna eta Francisco Sagarzazu Alkate jauna. Epaimahai honek, lehiaketak zeukan garrantzia ikusita, aurkeztutako lanek behar moduko kalitatea ez zeukatela ikusita, garailerik ez ematea erabaki zuen. Beraz, eta beste lehiaketea bat konbokatze-ko denborarik ez zegoenez, hil aurreko azken urteetan, 1914.an, **Domingo de Aguirre** jaunak Hondarribiari dedikatutako ereserki bat hartzea erabaki zuen. Orduetik aurrera hori izango zen Hondarribiaren ereserki. Honako hau da:

ONDARRIBI

Ondarribi, Ondarribi,
Euskaldunen orubea
Erregien jauregi ta
Gartzelu zarren jabea,
Giza-leialen seaska,
Bidaso-ibaiko lorea,
Alperrik bele arrotza
Izan da zure jabea.

Sendoa badezu noski
Arrizko gerri lodia
¡Zenbat aldiz sendoago
biotzaren ausardia!
Nola zu arrotzak ausi,
Kementsuen arrobia?
Nola beleak garaitu
Arranoaren kabia?

Zure kale ta jauregietan! O uri zarra!
Ezagun dezu jator'andia,
Erregiena bezin garbia,
Saguntorena bezin goitarra.
Zeiñ eder zeran ta maitagarri!
Izaki dana dezu opari:
Eguzkiaren errañoetan dator zugana
Zeru bikañen musu laztana.
Ibar naroak lore limurrez ingura zaitu;
Itsas altsuak, bagaz t'orroaz, bere gisara,
Negu beltzaren gau illunean
Oroitzen dizu antzifietako gud'eresia,
T'uda garaiko egun barean
Esku zabalez biraltzen dizu zure oñetara
Bere ur garbien apar zuria.
Mintzo danetan gallurreraño jasoa zera;
Gizon argiak, ipar aldetik,
Leiatsu datoz zu ikustera;
Kondairaleak zure kemenez zuzperten dira
T'Ama biguna, Guadalupeko mendi gañetik,
Tsoratzen dago maitagarriro zuri begira.

Domingo Agirre

Bigarrenik, aipamen bat egin behar zaio ere Euskal Jai haietan ospatu zen **Literatur Lehiaketari**. Udal Artxibategian dauden dokumentuei begiratzen badiegu, ohartuko gara Literatur Lehiaketara 31 lan aurkeztu zirela, bakoitza zein egun eta orduetan entregatu zen zehazten delarik.

Literatur lehiaketa honen epaimahaia Pedro Mourlane Michelenak, Emilio Navas, Silvestre Muñagorri, Isac López Mendizabal, Toribio Alzaga eta Victor Garaitonaindia jaunek osatu zuten.

Hala ere, dokumentuotan ez da ageri zein den olerki garailea, baina beste zenbaitzuen artean Sagarzazu'tar Kauldik, Satarkak idatsitako olerki bat aurkitu dugu. Honako hau duzue:

EUSKO LORE EDER

Bidasoa-ko lorea zera;
Eusko lore eder, polit, liraña...
Ta zure edertasunak baño
Askoz gehiago postutzen nau
Bular barruan gordeta dezun
jurrezko biotz zoragarriak!

Egun-sentia,
Alaigarria.
Mendien atzetik
Ederki irtetzen da
Euzki gorria,
Zoragarria...

Neska maitea,
Ezin ohea...
Eguzkiak baño
Ederragoa du
Bere-arpegia,
Bizi-bizia...

Udastea da,
Zoriona da.
Eta uretxindorrak,
Pozet abesten du
Lilitegian,
Zugaztietan...

Eta usotxoak
Neskaitilxoak,
Biotz-biotzetik
Samur abesten du
Maitetasuna,
Gauza biguna...

Mendi-mendian,
Landa alaiean,
Jaio diran usai
Gozodun loreak
Ederrak dira,
Politak dira,
Politak dira...

Neska kutuna,
Nere laguna,
Beti neretzat zu
Zera usai gozodun
Lore ederrena,
Txit politena...

Izar politaz,
Dizditzaliaz,
Ortze zabala-urrez
Apaintzen danean...
Arrigarria,
Ikusgarria...

Neskatillaren
Maiteñoaren
Begotxo argiak,
Egiz dira nere
Alaigarriak,
Maitagarriak...

Bidasoako lore zera;
Eusko lore eder, polit, liraña...
Ta zure edertasunak baño
Askoz gehiago postutzen nau
Bular barruan gordeta dezun
jurrezko biotz zoragarriak!

SATARKA-k 1925eko Literatur Lehiaketara aurkeztutako lana

"Viteri" Eskolan egindako erakusketan Ignacio Zuloagaren hainbat lan erakutsi ziren.

1925eko Euskal Jai arrakastatsu haietan gaur egun nobedade bat suposatuko zuten zenbait erakusketa antolatu ziren. Konkreteriki, arkitektura, margo-lan, eskultura, karikatura eta argazkien erakusketa: ari gara.

Denetan arrakastatsuen pintura erakusketa izan zen. Orotara, 100 arte lan eta 30 sinadura desberdinek bere koadroak utzi zituzten Biteri Eskolako aretoetan erakutsi ahal izateko. Beste zenbaiten artean, Ignacio Zuloagak bost koadro laga zituen, bere lagun Pablo Urangak beste lau, Ricardo Barojak sei,

Kaperotxipi zarautzarrak zazpi, Ramon de Zubiaurrek bi, beste hainbat Daniel Vázquez Díaz-ek, Gaspar Montes Iturrioz, Bernardino Bienabe Artia...

Beste erakusketak, nahiz eta kopuruz lan gutxiago aurkeztu, oso interesgarriak izan ziren. Argazkigintzan, 33 lan erakutsi ziren, 16 karikatura, Arkitekturako 11 proiektu eta 5 Eskultura.

Denetara ia 200 artelan erakutsi ziren Biteri Eskolako aretoetan. 1925eko irailaren 5ean zahaldu eta hilabete oso egon ziren bertako eta bisitarien gozamenarako.

Daniel Vázquez-Díaz-en zenbait margolan ikus ahal izan ziren.

Nekazar produktuen erakusketan denetarik ikus zitekeen.

Ganadu lehiaketak itxura hau aurkezten zuen Sorondo Etxeen aurrean.

Makina herramienten erakusketa Villa Elolaren parkean egin zen 1925ean.

Jai hauetarako antolatutako ganadu eta abeltzantza lehiaketak ere sekulako arrakasta eduki zuen. Irailaren 3, 4 eta 5ean ospatu zen, egun hauetarako espreski eraikitako pabiloi batzuetan. Montaje guttia Villa Elola-ren parkean eraiki zen.

Lehiaketa hontan era guztietako partehartzeak egon ziren. Ideia bat eduki dazuten, esan egun hauetan Hondarribira 113 behi eta zezen, 28 zaldi, 4 zerri, 22 ardi eta 90 ikuiluko animale ekarri zirela. Ikuiluko animaliak diogunean, ahateak, usoak, untxiak, gansoak... ulertzen da.

Animaliez gain, zerealak, eztiak, guriñak, gattak, sagardoak ere erakutsi ziren, eta bakoitzari buruzko

lehiaketa bat egin zen. Lore, zuhaitz eta abeltzaintzako materialari sariak eman zitzaizkion halaber.

Denetara, 20.130 pezetako aurrekontua zeukan lehiaketak sarietarako, baita zilar eta brontzezko 30 domina ere.

Gipuzkoa osotik ekarri ziren animaliak, eta saritutako baserritar asko Azeitia, Errezil, Oiartzun, Hernani, Amerketa, Erretereria, Donostikoak... izan ziren. Hala ere, sariren bat jasotako Hondarribiko baserritarrak ere egon ziren: Ramon Altuna, Juan Ceberio, Leoncio Olasagasti, Félix Ugarte eta Benito Iza hain zuten ere.

1925eko Alardea: Hondarribiaren historiaren erakusle

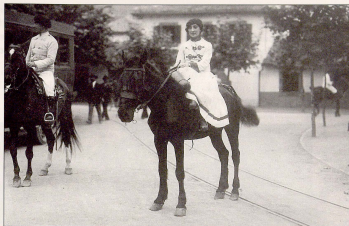
Gaur egungo Alardean 3.000 inguru dira desfilatzen joaten diran pertsonak. Baina normala den bezala, hau ez da horrela izan beti, populazioaren igoera etengabeki gertatzen ari den zerbait baita. Hala ere, beti izan du solemnitatearen eta seriotasunaren izpiritu hori.

Datozen lerroetan, gure asmoa da XIX. mende amaierako eta XX. mende haserako Alardeei buruzko datuak ematea. 1925eko Alardeari begiratzen badiogu, ohartuko gara kopuru aldetik gorakadak geratu direla. Duela 75 urte ospatu zen Alardeari buruzko argazki eder ugari aurkitu ditugu. Urte hartan, 18 konpainia atera ziren, Melchor Sagarzazu Generala zelarik.

Melchor Sagarzazu 1913tik 1930 bitarte Alardeko Generala izandakoa.

►
Silva anderea,
Generalaren
Eskoltako
Kantinerak
Hermandadearen
aurrean.

◀
1925eko Aiardean
parte hartu zuten
Kantinerak,
Melchor Sagarzazu
Generalarekin.

►
1925eko
Tanborrada
eta gaur
egungoa
asko aldatu
dira.

1882ko Alardea da aro berria dei dezakegunaren bigarren Alardea. Gogoratu behar da, 1872-1880 urteen bitartean Anaiarteko gerra dela eta, ez dela Alardetik ospatuko, eta ondorioz, 1881ean aspalditik datorren ohitura berreskuratzea erabakitzen da. Alardea antolatzeke Komiso bat antolatzen da, Juan Jose Errazkin, Matilde Anza eta Salvador Lapitz-ek osatua. Hiru pertsona hauek arduratuko dira desfilearen antolakuntzaz.

1892an, konpainia kopurua zortzikoa zen, eta Danbor Nagusia Anton Aundiya ezaguna izan zen. Generala Jose Noguera izan zen, eta nobedade nagusia, Irungo hiriak 52 soldadu bidali zituela Hondarribiko Alardera, bi hirien arteko anaitasunaren erakusle bezala.

▶
Gora Ama
Guadalupekoa
Konpainiaren
irudi eder bat
Arma Plazan.

◀
Gora Ama
Guadalupekoa
1925eko
Alardean
Guadalupeko
Kanpan.

1899ko Alardean aldiz, Hatxeroak irten ziren lehenik, Txibilito eta Danborren Banda (egungo Tamborradaren aurrekaria ziurrenik), Musika Banda, Komandante eta bere laguntzailea, Jaizubia, Arkolla, Kosta, Herrikoa, Akartegi, Arrantzale Gazteak, Arrantzale Zaharrak eta azkenik, Alardea ixten, 1889an Hondarribiko Hiririari eman zitzaizkion bi kañoiak. 1902an aldiz, konpainia kopurua 14koa zen.

◀ Gaurko "Gazteak" konpainia, atzean Jaizukibel mendia ikusten delarik.

◀ Alardeko konpainia bat, gaurko Harresilanda kaletik San Pedro-ra bidean.

Interes handia piztu zuen ere hondarribiarren artean urte hartan antolatu zen beste lehiaketa batek. Kukaña, bote, traineru eta batelen regata izan ziren hain zuzen. Nahiz eta hasera baten jaietako egun batean ospatzeko data jarria zegoen, azkenean irailaren 20an ospatu behar izan ziren konkurtso guztiak. Ondoan erakusten den koadroan ikus daitezke zer nolako sariak ematen ziren duela 75 urte txapelketa hauetan parte hartzeagatik.

Kukaña lehiaketan lau izan ziren parte hartu zuten gazteak. Ez da posible izan garailea nor izan zen jakitea, baina bai lau partehartzaile ausarten izenak: **Anastasio Alonso, Gabriel Aizpurua, Pedro Iñarra eta Manuel Aguirre** izan ziren.

Hortaz gain, Bote lehiaketa bat ospatu zen. Untzi txki hauek zenbait oztopo gainditu behar zituzten helmugara. Orotara 7 pertsona izan ziren parte hartu zutenak, eta denak ziren hondarribiarrak: **Pedro Lapitz, Juan Sagarzazu, Celestino Silva, Ascensio Lecuona, Sebastián Oronoz, Felix Zubillaga eta Marcelino Martinez**. Denak herritarrak zirela ziurra da, eta azken hiruak gainera San Pedro kalean bizi ziren.

Batelen regata beste gauza bat zen. Aurreko ekitaldien egun eta toki berean ospatu zen, eta hemen bost izan ziren parte hartzaileak. Hondarribiko Udal Artxibategian, partehartzaileen izenez gain, euren untzien izenak ere ageri ziren, eta bertan agertzen dena transkribatu besterik ez dugu egingo:

PATROIA	BATELA
1. PATRICIO URQUIZU	"MIGUEL MARI"
2. ISIDORO IRASTORZA	"ETZUTEN-UZTE"
3. FRANCISCO ARAMBURU	"CLUB DEPORTIVO EUSKALDUNA"
4. FLORENTINO ECHEGOYEN	"BOST-ANAYAK"
5. FERMÍN SAGARZAZU	"BONIFACIO"

Traineruen regata izan zen denetan arrakastatsuen, jende asko bildu zuelarik Kai Zaharrean. Bertan, bost izan ziren parte hartu zuten traineruak, euren patroiz eta guzti.

PATROIA	TRAINERUA
1. ROMÁN AGUIRRE	"ONDARRABITARRA"
2. JUAN IRIDOY	"AMA GUADALUPEKOA"
3. CARLOS MENDIZABAL	"SAN IGNACIO"
4. MANUEL GOICOECHEA	"EGUR-BIDE"
5. VICENTE IGOS	"LA UNIÓN"

Nolabait kirolen munduan sartuak gaudelarik, urte hartan arraunaren munduan gertatutako ezin aipatu gabe utzi. Kontxa-ko banderari buruz ari gara, eta beste urte askotan egin duen bezala, urte hartan ere Oriok irabazi egin zuen. Hala ere historio xelebrea dago urte haietan gertatutakoari buruz.

1925-ean Kukaria, bote, batel eta traineruen estropada iragartzeko kartel hau egin zen. Ikusmin handia sortu zuten eta hiru traineruen argazkiak Hondarribian zer nolako arraun giro ederra zegoen argi erakusten dute.

FIESTAS EUSKARAS Y PATRONALES CIUDAD DE FUENTERRABIA

DIA 20

A las nueve de la mañana: CUCANAS.

Primer premio	40 pesetas
Segundo premio	8 »
Tercer premio	6 »

A continuación Regatas de Botes con obstáculos. De 15 años en adelante.

Primer premio	20 pesetas
Segundo premio	15 »
Tercer premio	10 »

A continuación Regatas de Bateles de tres remeros y un patrón.

Primer premio	100 pesetas
Segundo premio	75 »
Tercer premio	50 »

A las diez y cuarto: REGATAS DE TRAINERAS

Primer premio	4.000 pesetas
Segundo premio	750 »
Tercer premio	500 »
Exacto premio	250 »

Si solo toman parte los de esta Ciudad

Primer premio	500 pesetas
Segundo premio	250 »
Tercer premio	125 »

El plazo de inscripción se cierra el día 10 de Septiembre.

1925eko estropadetan parte hartu zuen herriko trainera bat.

Estropada hartako beste trainera bat.

1925. urteko Kontxako Ikurriña Oriorentzat izan zen. Orduan ere gaur bezala, iraileko lehen bi igandetan jokatzekoa zen ikurriña. Hala ere, lehen jardunaldian aurreneko biak igarotzen ziren finalera, eta gainontzeko hirurak kanpoan geratzen ziren.

Irailaren 6an, lehen jardunaldian, Oriok irabazi zuen. Bigarren Hondarribia sailkatu zen eta euren atzetik Donostia, Pasai San Pedro eta Santoña. Irailaren 13an ospatu zen Donostiako uretan bigarren jardunaldia. Ikusmin handia piztu zuen, eta azkenean Oriok irabazi zion Hondarribiari, 13 segundu atera zizkiolarik.

Hirugarren trainera bat Bidasoako uretan.

Urte hartan ez zegoen hala ere traineru bat bakarrik Hondarribian. Portuarek euren trainerua bazuten, kaletarren berea eta baserritarren ere berea. Hiruen arteko leihak egiten zirenean ikusmin handia pizten zen herrian. Urte hartan Donostian ia bandera irabazi zena eta hain lan ederra burutu zuena, Portuarren trainerua izan zen. Gipuzkoa osoan oso izen ona zeukan kuadrila honek, eta asko dira Hondarribiko hiru traineruak elkartuko balira gauza handiak egingo zirela uste zutenak.

BIKOTE ZAHARRENARI ETA FAMILIA UGARIENARI SARIA

Euskal Jaietako lehiaketa eder eta hunkigarrienetakoa Hondarribian zegoen bikote zaharrenari sari bat ematea zen. Horren ondoren, seme-alaba gehien zituen familiari beste sari bat ematen zitzaion. Dokumentuen arabera, jende asko bildu zen Alamedan bikote hau eta familia ugaria txalotu asmoz.

Irailaren 9an izan zen, eta Francisco Sagartzazu Alkatearen eskutik jaso zuten bere saria Francisco Sagartzazu Jauregui, 83 urtekoa eta Juliana Genua Portugal, 82koa. Hondarribiko Udal Artxibategian dagoen dokumentua transkribitu egingo dugu, zer nolako era ederrean kontatzen den ikus dezan irakurleak:

- *En la Ciudad de Fuenterrabía a nueve de Septiembre de mil novecientos veinticinco, siendo las diez y media horas de la mañana (...) para la entrega de premios, a la familia más numerosa, al matrimonio más anciano de esta Ciudad.*
- *Seguidamente subió las gradas del Kiosko compareciendo ante los señores que constituyen el jurado a este fin nombrado, el anciano matrimonio, natural de esta Ciudad y habitante del caserío "Larramendi" de la misma, el cual matrimonio formado por D. Francisco Sagartzazu Jáuregui, de ochenta y tres años y ella, Dª Juliana Genua Portugal, de ochenta y dos Añiles, conversó afablemente con los señores presentes que con verdadero deleite escucháronle varios de los episodios de su vida, surgida al través de su larga etapa mundial.*
- *La bien madura pareja, recibió con agrado de manos del Sr. Alcalde, el premio de "CIEN PESETAS" retirándose muy agradecida del obsequio, a luego que ella, festiva, hiciera sonar a sus ya caducos dedos, una serie de "leriskitin soñua" que los presentes no pudieron menos de recibir sonrientes la ocurrencia que la anciana ofreció espontánea.*
- *Al instante invadió el puesto del Kiosko, la numerosa familia de Dª Sabina Larruscain Anza, inquilina del caserío "Camíyo-Berri", natural de Rentería, de cuarenta y siete años, viuda de Don Francisco Iridoy Goicoechea, que fue natural y vecino de esta ciudad, fallecido en la misma, el 7 de Octubre de 1920. Ambos consortes tuvieron once hijos por el orden siguiente, y que ahora son presentes en este acto: Juan, de 26 años, Cándida de 23 años, Francisco de 21 años, Ricardo de 19 años, Domingo (que falleció a sus tres años), Josefa de 16 años, Simón de 14 años, Antonia de 12 años, Juana de 9 años, Francisca de 7 años y José de 5 años. Como queda dicho son supervivientes diez, de los que Ricardo, pelea por la patria, en la guerra de Melilla. La familia presente mantuvo amena charla por breves momentos, con los Sres. Miembros del jurado.*
- *A continuación el amable Sr. Alcalde, depositó en manos de la que la fecundidad tomó asiento verdad, la gratificación de "CIENTO CINCUENTA PESETAS" momento este en que la familia exhibida, agradecida, no supo disimular la gratísima impresión emocionante, que el instante feliz la produjera, y así abandonó el pabellón, no sin que antes mostrara agradecimiento en grado sumo.*

Lehiaketa eder hontan epaimahaia ondoko pertsona hauek osatu zuten: Francisco Sagartzazu, Auspicio Otaegui, Miguel María Ayestarán, Melchor Sagartzazu, Olegario Jauregui eta Enrique Berrotarán.

AURRESKU, FANDANGO ETA EUSKAL JANTZIEN LEHIAKETA

Jaien azken egunetan Euskal Jaien ezinbesteko ekitaldi bat burutu zen. Jaietako ekitaldi deigarrienetako bat izaten zen, eta 1925eko hau ez zen salbuespena izan. Miramar-eko Jauregiaren jardina zabaletan ospatu zen, ikusmin handia sortu zelarik.

Aurresku lehiaketan hainbat izan ziren partehartzaileak. Epaimahaiak dantzarien kalitatea azpimarratu zuen, azken erabakia ematea erabaki oso zaila izan zela gehitzen duelarik.

1. SARIA:	LUIS ARRUABARRENA (ERRETERIA)	50 PEZETA
2. SARIA:	CARMELO EGAÑA (HONDARRIBIA)	25 PEZETA
3. SARIA:	ANTONIO ORUETA (ERRETERIA)	15 PEZETA
4. SARIA:	ALFONSO MANCISIDOR (SAN JUAN)	10 PEZETA

Epaimahaiak, Hondarribiko seme ziren Pablo Sáseta Echeverría eta Eduardo Jáuregui Gorosarri-ri 5 pezetako saria eman zien, egindako lan bikaina saritu asmoz. Aipatutako dantzari hauez gain, lehiaketa hontan Juan Ignacio Iztueta Zaldibiar ezagunak parte hartu zuen.

Fandango Lehiaketan lau bikotek parte hartu zuten, Miramar-eko Jauregiaren aurrean bildutako guztien txaloak bildu zituztelarik. Parte hartu zuten bikoteak hauek izan ziren: Marcelo Bengoetxea eta Soledad Sagasti, Erreterikoak; Juan Tellería eta Gabriela Tellería, Añorgakoak; Ceferino Alza Arroyo eta Maria Miranda Sagartzazu, Hondarribikoak; eta azkenik, Leandro Lopetegi eta bere bikotea.

1. SARIA:	BENGOETXEA / SAGASTI (ERRETERIA)	50 PEZETA
2. SARIA:	TELLERIA / TELLERIA (AÑORGA)	30 PEZETA
3. SARIA:	ALZA / MIRANDA (HONDARRIBIA)	20 PEZETA
4. SARIA:	LOPETEGI / BIKOTEA	10 PEZETA

Irailaren 12ko arratsalde hartan ospatu zen azken lehiaketa **Euskal Herriko Jantzien Lehiaketa** izan zen, gaur egun jantzi tradizionalak deitzen diskiogunak, baina duela 75 urte gehiago erabiltzen zirenak. Lehiaketa hau bi zatitan banatu zuten, haur eta helduentzat banatu baitzen, eta denetara 28 pertsona aurkeztu ziren. Haurren lehiaketa honela geratu zen:

Euskal Herriko Jantzien Lehiaketan parte hartu zuten zenbait haur.

1. SARIA:	FERMIN GONZALEZ	100 PEZETA
2. SARIA:	TXOMIN DE FRUTO	50 PEZETA
3. SARIA:	JOSE M ^a MUÑOZ PERELLI	30 PEZETA
4. SARIA:	MARGARITA GARMENDIA	25 PEZETA

Helduentzat prestatutako lehiaketan honako hauek izan ziren garaileak:

1. SARIA:	FAUSTINO LIZARAZU / MARIA MUNDUATE	125 PEZETA
2. SARIA:	JOSE OYARZABAL / MARITXU TELLERIA	75 PEZETA
3. SARIA:	JESUS SAGARZAZU / SABINA IRIBERRY	30 PEZETA
4. SARIA:	JULIO VILLASANTE / BIKOTEA	25 PEZETA

Erromerian
parte hartutako
beste talde bat.

Euskal Erromerian parte hartu zuen gazte talde bat Miramar-eko jardinetan.

Claudio Sagarzazu "Satarka". Olerki leihaketa irabazi zuen bere lana irakurtzen Miramar Jauregiaren jardinean.

Irailaren 7an Miramar-eko Jauregiko jardinetan literatur ekitaldi bat burutu zen. Irakurketa honen lehen-dakaritzan egongo balitz bezala, Conchita Jauregi geuen, Edertasunaren Erregeña izendatua izan zena jai haue-tarako. Bere inguruan, "Maitasunaren Gortea" dei dezakeguna kokatzen zen, ezker eta eskuinean esertzen zirelarik.

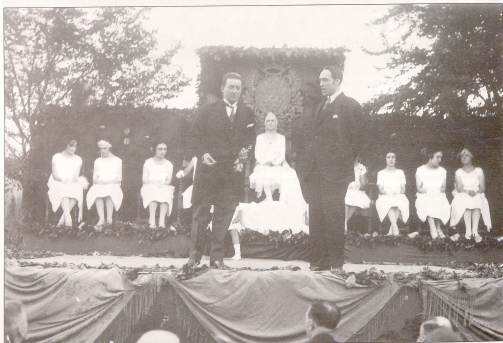

Edertasunaren Erregeña eta bere maitasunaren gortea: Concepción Jauregui Lapitz, Maria Sagarzazu Jauregui, Prudencia Sagarzazu Urtizberea, María Lizarazu Sagarzazu, Dolores Jauregui Martínez, Trinidad Saseta Echeberria, María Luisa Valdés Fauli, Carmen Arevalo, Amalia Ordinas.

Kultur ekitaldi hau zen Euskal Jaien gune zentrala, hori baitzen jaien oinarria, ahal zen neurrian euskara eta euskal sentimentua bultzatzea. Ekitaldirako espreski apaindutako tribuna batean exeri ziren Erregina eta bere kortea, eta Satarka olerkariak Olerki Lehiaketan saria irabazi zuen lana denen aurrean irakurri zuen. "Eusko Lore Eder" olerkia aldizkari honetan osoki irakur dezakezue.

Irakurketa aurretik eta ondoren, Hondarribiko Hiriko Musika Bandak eta Bergarako Orfeoiak zenbait kanta eskaini zizkieten bertan bildutako guztiei. Behin Satarkak bere irakurketa amaitu zuenean, lehiaketan irabazi zuen saria jaso zuen Conchita Jáuregui-ren eskutik.

Hauen ondoren Francisco Sagarzazu alkateak hitz egin zuen, honek Pedro Mourlane Michelena jaunari pasa ziolarik txanda. Azken honek jendearen txaloak esnatu zituen hitzaldia bota zuen, euskararen aldekoa bere osotasunean. Hitzaldiaren amaieran, hurrengo egunean ospatu behar zen 1925. Alardean, Edertasunaren Erregina eta bere Maitasunaren Kortearen aldeko deskarga bat eskatu zuen, omenaldi moduan.

Francisco Sagarzazu Alkatea Pedro Mourlane Mitxelenaen aurkezpen bat egiten.

Argazkia: Euzko Lehiaketa. Argazkia: Euzko Lehiaketa. Argazkia: Euzko Lehiaketa. Argazkia: Euzko Lehiaketa. Argazkia: Euzko Lehiaketa. Argazkia: Euzko Lehiaketa. Argazkia: Euzko Lehiaketa. Argazkia: Euzko Lehiaketa. Argazkia: Euzko Lehiaketa. Argazkia: Euzko Lehiaketa.

1925eko Jaiak: hainbat ekitaldi desberdin

▲
Autoritateak
Puntaleko
Ensantxearen
bidearen irekierara
zuzentzen,
aurtean
dantzari txikiak.

►
1925eko
irailak 10.
Puntalera
daraman
bidearen
irekiera
ofiziala.

Hemerotekak begiratzan baditugu, ohartuko gara Hondarribian (orduan Fuenterrabía) inaugurazio edo irekiera ofizial bat egiten denean, ia beti irailaren 10a aukeratzen dela egun egokiena bezala. Oso urrutira joan gabe, duela bi urte San Nikolas-eko pasarela egun hartan ireki zen, aurretik 1638. urteko setioan hil zirenen omeneko meza entzun ondoren.

Duela 75 urteko egunkarietara jotzen badugu, ikusiko dugu irailaren 10ean zenbait ekitaldi ofizial

gertatu zirela ere. Hain zuzen ere, Puntal-eko Ensantxea, hainbat urtetan "Puntal de España" izena eramango zuena, eta Javier Ugarteren monumetuaren lehen harria ipintzea.

Goraino beteta zegoen Parrokian ospatu zen urteroko meza tradizionala, eta herri osoaz gain, Gasteizko eta Iruñako Apezpikuak han zeuden. Historikoki Hondarribiko hiriak eta herritarrek izan duten fedea eta abertzaletasuna goraipatu zituzten. Meza hartan, Udal Korporazioa, Gipuz-

Javier Ugarte-ren familia ekintza berean, 1925-eko irailaren 10ean.

►
Diputazio eta
Udaletxea
Prozesio
Foralean,
irailaren 6an.

koako Gobernadore Zibila zen García Cernuda jauna, Gipuzkoako Foru Aldundiko Presidenteorde zen Aniceto Rezola eta Espainiako Gobernuaren Delegatua zen Saldaña jauna bildu ziren beste hainbat pertsonen artean.

Meza amaituta, denak Udaletxera zuzendu ziren, eta bertan "lunch" bat izan zuten. Handik denak zuzenean joan ziren denak Puntalera, prozesioan. Udal Musika Banda, Herriko Konpainiako eskopetak euren Kapitainarekin, eskoletako haurrak, epatadantzariak, Arrantzaleen Kofradia bere banderarekin, Udalkideak herriko banderarekin eta prozesioaren presidentzian, Iruñako Apezpikua, Gobernadorea eta Foru Aldundia zeuden.

Enantxearen irekiera Javier Ugarte Hiribidearen haseran egin zen, Miramar-eko Jauregiaren parez-pare. Metro batzuk aurrerago izan zen Javier Ugarteren omenezko monumentuaren lehen harria kokatzeko ekitaldia. Oraintxe aipatutako pertsonaiez gain, Javier Ugarte Ministroa izan zenaren familia zegon, bere emazte eta seme Fernando buruan zeudelarik.

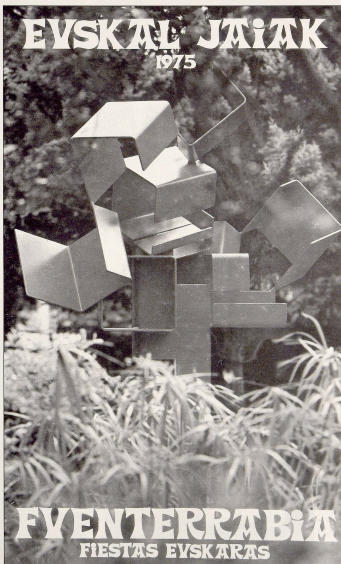
Iruñako Apezpiku Mugica jaunak, Sagarzazu Alkateak, Foru Aldundiko Rezolak Ugarteren irudia goraipatu zuten. Hauen ondoren Fernando Ugarte semeak eskerrak eman zituen, eta denak Miramar Jauregira zuzendu ziren baskaltzera.

1975eko Euskal Jaiak: Herri osoa euskara bultzatzen

Hogeitabost urte igaro dira Hondarribian Euskal Jaiak azken aldiz ospatu zirenetik. Orain artean, ale berezi honen orrialdeetan ikus ahal izan duzuen bezala, 1925ean ospatutakoak izugarrizko arrakasta izan zuten, eta asmo horrekin antolatzen ziren ere 50 urte geroago.

Jai hauek apur bat aztertzen hasten bagara, errez ohar gaitzke herri osoa izan zela bertan parte hartu zuena. Antolamendurako komisio bat eratu zen, baina hainbat izan ziren jai hauen onerako lan egin zuten elkarte, erakunde eta hiritar xumeak. Orduko Alkate zen Mercedes Iridoyk behin eta berriz errepikatu zuen lelo hau.

Gaur egungoarekin konparatzen baditugu, hainbat dira desberdintasunak. Jai haiek ez ziren 10 egunen buruan ospatu, 1925. urtean egin ziren moduan, eta ezta lau asteburutan, aurtengoan izango den bezala. 1975. urtean, apirila eta iraila bitartean banatu ziren. Sei hilabetetan banatu zituzten aktibitate guztiak, antolatzaileek eta laguntzaileek egindako lan bikainaren erakusle. Hala ere, uztaila eta abuztua izan ziren ekitaldi gehien bildu zituzten hilabetak, ia egunero zerbait antolatzen zelarik.

1975-eko Euskal Jaietan aldizkari eder bat argitaratu zuen lagun talde batek.

1975. urteko "Euskal Jaiak" ospatu zirenean, udalburuek hauek ziren.

Carlos V Paradorean sora handiko erakusketa antolatzen.

Aurten antolatzaileek prestatutako aktibitateak aurreko Euskal Jaien edizioetan ospatutakoak dira. 1975-ekoetan ospatu ziren ekitaldien zerrenda aztertzen hasiz gero, harritzeko moduko aukera aniztasunaz ohar gaiterke. Jarraian, duela 25 urte ospatu ziren ekitaldi nagusienak aipatuko ditugu.

Apirilaren 18an adibidez, Euskal Herriko Txirrindulari Itzuliaren azken etapa Hondarribian amaitu zen. Peña Klink-ekoak izan ziren antolatzaileak, eta profesionaltasun osoz egin zuten lana, orduko medioak irakurtzen baditugu. Etopa hura bi sektoretan banatu zen, eta goizez Ventura Dfaz izan zen garailea. Arratsaldean ordea erlojupeko froga bat egin zen, eta garailea Jesus Manzanegue. Itzuliaren garailea Jose Antonio Gonzalez Linares izan zen, eta lehen euskalduna Migel Mari Lasa, seigarren sailkatua.

Dantzari Txikien eguna, Haurren Eguna, Abesti Herrikoiaren Lehiaketa, Margolari Gazteen Lehiaketa, Euskal Dantzak Zeren Plazan, Esku Lanen erakusketa bikaina, Gipuzkoako Traineru eta trainerillen txapelketa, Liburu eta Diska Azoka,

Umetxoaren Lorontzi Erakusketa, eta nola ez, Euskal Jaien erdigune izaten diren Olerki eta Literatur Lehiaketa, eta euren sari banaketa halaber.

Azken lehiaketa honetan sarituak zeintzuk izan ziren kontutan hartuta, erreza da ohartzea lehiaketa hartan idazle eta kazetari etagunek parte hartu zutela: Fernando Artola "Bordari", Xabier Lete, Don Martin Iturbe, Juan Luis Seisdedos, Aingeru Irigaray, Don Rafael Artola, Miguel Atxega "Errialka"... Ezin aipatu gabe utzi gazteen partehartzea ere: Jose Miguel Errazkin, Mariskal anaiak, Mikel Garmendia eta bere arreba Itziar, Gallo anaiak eta Guadita Larrarte.

1975eko Euskal jaietaz gogoratuko diren pertsona asko daude Hondarribian. Ezinezkoa da hemen orduan lan handia egin zuten guztien zerrenda idaztea. Duela 25 urte lan handia egin zuten eta betirako egongo da herritarren gogoan garai zail eta konplikatu haietan aurrera emandako lana. Hura gogoratzu, eta nahiz eta denak ezin diran omendu, aurtengo Euskal Jaien edizioan merezitako omenaldi bat jasoko dute.

FIESTAS EVSKARAS Y PATRONALES - AÑO 1925
- FIESTA LITERARIA -

LA REINA DE LA BELLEZA.

Regina
1925

1925.EKO JALETAN, CONCHITA JAUREGI MARTINEZ, EDERTASUNAREN ERREGINA IZENDATUA

Conchita, con afecto, al Excmo Ayuntamiento